

УДК 005.3:364

DIVERSIFICATION OF MANAGEMENT ACTIVITIES AS A COMPONENT OF THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE SOCIAL WORKERS

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Krupenko I. / Крупенко І.М.

teacher / викладач

Padalka V. V. / Падалка В.В.

teacher / викладач

Padalka V.M. / Падалка В.М.

teacher / викладач

Municipal Institution "Uman Taras Shevchenko Professional College Of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council"

КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради»

Анотація. У статті виділено фактори впливу на характер професійної діяльності майбутніх соціальних працівників. Визначено, що в діяльності студентів спостерігається процес переходу до диверсифікаційних, регіонально-орієнтованих варіантів. Підкреслено, що професійна компетентність і набуті знання є чинником інноваційної активності майбутнього фахівця. Виявлено ознаки успіху у професійній діяльності майбутніх соціальних працівників.

Ключові слова: диверсифікація, компетентність і набуті знання є чинником інноваційної активності майбутнього фахівця. майбутні соціальні працівники.

Вступ.

У сучасний період розвитку інформаційного суспільства в Україні зростають вимоги до кваліфікації та якості підготовки майбутніх соціальних працівників і відображає рівень адаптованості студента до конкретних соціальних умов, адекватності свідомості і самосвідомості та його здатності до самореалізації.

Основний текст.

Загальнонаукову основу управління професійної діяльності становить теорія системи взаємопов'язаних компонентів із зовнішнім середовищем. Серед факторів, що впливають на установку зовнішнього середовища (соціальних, економічних, політичних, юридичних, екологічних, демографічних тощо), виділяється група соціальних факторів – рівень стабільності в суспільстві,

зайнятість населення та безробіття, соціальна структура суспільства, національно-етнічні відносини тощо.

Г.Єльнікова підкреслює, що характер професійної діяльності спрямовується:

- зовнішніми вимогами;
- власним мотивом;
- існуючими обставинами [1].

Професійна діяльність майбутніх соціальних працівників:

- спрямовує власні мотиви;
- узгоджує власний мотив із зовнішніми вимогами;
- враховує існуючу ситуацію;
- забезпечує виконання професійних дій;
- корисна для людини, суспільства, держави.

З психологічного погляду професійна діяльність постає як реалізація суб'єктивного ставлення до різних сфер об'єктивного світу. В ній реалізується потреба особистості й досягається поставлена мета. Професійна діяльність майбутніх соціальних працівників спрямована на підвищення ролі особистісного чинника і залежить від спрямованості та професіоналізму. У діяльності майбутніх соціальних працівників спостерігається процес переходу до диверсифікаційних, регіонально-орієнтованих варіантів.

Під диверсифікацією розуміється розширення сфери діяльності, відмовлення від вузької спеціалізації, врахування соціокультурних особливостей регіонів, менталітету національної культури. Виділяють пріоритетні напрямки професійної діяльності соціальних працівників:

❖ аналіз і прогноз розвитку соціального й освітнього середовища з метою планування та організації соціальних послуг;

❖ координація зусиль соціально-освітніх структур і громадських організацій щодо здійснення соціальної політики та забезпечення ефективної соціалізації здобувачів освіти;

❖ соціальний захист дітей, молоді, населення в сучасних умовах;

- ❖ підготовленість до соціальної роботи зі всіма категоріями мешканців;
- ❖ здійснення партнерства з фахівцями соціальних служб, представниками правоохоронних органів, підприємців;
- ❖ здатність здійснювати вплив на державні та комерційні структури у вирішенні проблем;
- ❖ надання підтримки громадським організаціям, розвитку волонтерського руху.

Професійна діяльність майбутніх соціальних працівників:

- ✓ полягає в організації практичних форм соціального пізнання;
- ✓ залежить від ситуації, які утворюються шляхом соціальних дій;
- ✓ сприяє організації практичних форм соціального пізнання [2].

Особливе значення проблематика компетентності набуває в процесі підготовки майбутніх соціальних працівників, оскільки компетентність і набуті знання є чинником інноваційної активності майбутнього фахівця

Компетентність майбутніх соціальних працівників:

- сформована здатність, достатня, щоб жити комфортно;
- професіоналізм;
- вміння нестандартно мислити та спілкуватися;
- набуття особистого досвіду;
- впевненість у собі;
- розвиток здібностей; глибокі знання;
- особистісні якості майбутніх соціальних працівників;
- здатність приймати методично правильні рішення;
- забезпечення психологічно та організаційно обґрунтованого управління.

[3].

Компетентність і професіоналізм є головними чинниками професійної реалізації майбутніх соціальних працівників. Фактором професійного зростання майбутнього соціального працівника та його творчої активності є самосвідомість як комплекс уявлень та суджень про самого себе, про вміння, навички і можливості фахівця соціальної роботи.

Саме цим обумовлюється актуальність орієнтації освітньої підготовки на особистісний розвиток майбутніх соціальних працівників. Зміст такої підготовки базується на гуманістичних засадах професійної діяльності, бажаних якостях особистості, творчої активної діяльності у межах професійної компетентності[1].

Майбутня професійна діяльність як явище суспільного характеру розглядається у соціально-психологічному аспекті. У психолого-педагогічній літературі зустрічаються різні тлумачення поняття професіоналізм діяльності. Вчені ототожнюють поняття професіоналізм і майстерність, розглядають його як певний рівень сформованої майстерності, ототожнюють його з поняттями самоосвіта, самовиховання, готовність і самовдосконалення.

Розглядаючи проблему професіоналізму з точки зору акмеологічної психології, вчені акцентують увагу на загальних ознаках професіоналізму.

- володіння спеціальними знаннями про цілі, зміст об'єкта та засоби праці;
- формування спеціальних вмінь у професійній діяльності;
- володіння спеціальними якостями особистості, яка здійснює діяльність та одержує результати [3].

Зміст професійної компетентності майбутніх соціальних працівників, визначають динамічна система мотивів та розвиток особистісних цілей. Професійна компетентність майбутніх соціальних працівників містить вміння орієнтуватися у сучасних проблемах та вирішувати завдання і включає компоненти:

- компетентність діяльності, спілкування та саморозвитку особистості;
- професійну творчу діяльність;
- спрямованість на пошук засобів та прийомів вирішення проблем;
- організацію та здійснення соціальної праці при вирішенні нестандартних завдань;
- конкретно-предметні знання;
- праксеологічну, рефлексивну та інформаційну підготовку при вирішенні проблем професійної діяльності [2].

Компетентністний підхід в підготовці до професійної діяльності майбутніх соціальних працівників:

- надає закладам вищої освіти підвищувати якість підготовки майбутніх фахівців;
- відображає складові та інтегральні характеристики навчання студентів;
- спонукає використовувати інноваційні технології навчання;
- передбачає проведення гуманістичних, духовних, етичних, естетичних, культурологічних, мотиваційних та інших напрямків виховання;
- спрямовує студентів на досягнення професійної компетентності.

Професійну компетентність розглядають як:

- ✓ володіння знаннями та вміннями висловлювати судження;
- ✓ рівень досягнення компетенцій, знання і досвіду;
- ✓ наявність здібностей і талантів у соціальній галузі;
- ✓ визнання своїх талантів, професійної майстерності.

Дослідження структури професійної компетентності майбутніх соціальних працівників виокремлюють діяльнісну та комунікативну діяльності, які включають знання, уміння, навички і засоби здійснення спілкування і взаємовідносин викладачів та здобувачів освіти:

- запроваджують зворотний зв'язок за допомогою моніторингу навчання під час підготовки майбутніх соціальних працівників;
- відстежують зміни діяльності групи та поведінки кожного студента на заняттях;
- розглядають результати навчання, зміни у знаннях, стосунках і поведінці студентів;
- розробляють і запроваджують в освітній процес заходи для формування у майбутніх соціальних працівників професійної компетентності.

Розуміння сутності, структури, функцій і складових компетентності майбутніх соціальних працівників дозволяє здійснити вибір форм і методів їх підготовки, сформулювати стратегію професіоналізації студентів.

До сутнісних ознак професійної діяльності майбутніх соціальних

працівників відносяться:

- взаємодія із соціальними партнерами;
- спрямованість професійної діяльності на консолідацію професійних та громадських зусиль у напрямку розвитку духовно-морального потенціалу;
- інтеграція зусиль соціального партнерства у розв'язанні актуальних проблем.

Успіх управління майбутніх соціальних працівників залежить від:

- 1) позиції студента;
- 2) стилю його роботи;
- 3) компетентності;
- 4) переконаності в необхідності демократизації суспільства;
- 5) усвідомлення потреби в соціальній роботі;
- 6) терпіння до критики;
- 7) уміння вести діалог;
- 8) відчуття себе членом колективу;
- 9) опори на колективну думку;
- 10) обдуманих і послідовних дій.

Майбутні соціальні працівники повинні:

- ❖ бути професійно компетентними, ерудованими у питаннях управління, педагогіки, психології, логіки, філософії, народознавства;
- ❖ знати нормативні документи, найефективніші шляхи та засоби розв'язання проблем;
- ❖ володіти технологією управління, методикою педагогічного аналізу, методами обробки інформації, методикою колективного творчого виховання;
- ❖ мати чітке уявлення про мету й завдання діяльності, структуру й функцію управління, види інформації;
- ❖ бути обізнаними з основними проблемами соціального й економічного розвитку в Україні;
- ❖ уміти організувати самоуправління, створити умови для співпраці, планувати роботу, приймати рішення, стимулювати працю;

❖ мати моральне право працювати.

Організація соціальної праці передбачає чітко продуману систему отримання від студентів оперативної інформації про виконання ними своїх завдань.

Висновки.

Перспективи соціально-психологічних досліджень професійної компетентності як складової підготовки сучасних фахівців полягають у поглибленому дослідженні чинників мотивації навчання і організації освітнього процесу в сучасній інформацій освіті, спрямованій на формування гармонійної компетентної особистості професіонала. Зміст такої підготовки базується на гуманістичних засадах професійної діяльності, бажаних якостей особистості, творчої активної діяльності в соціальній сфері, формування і розвиток компетентної особистості, творчого професіонала.

Література:

1. Бутенко Н.Ю. Педагогічна практика: підготовка та реалізація: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 184 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посіб..К.: Центр навч. літ-ри, 2003. 316 с.
3. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: навч. посіб.: Либідь, 2004. 424 с.

References:

1. Butenko N.Yu. Pedagogical practice: preparation and implementation: textbook. Kyiv: KNEU, 2005. 184 p.
2. Vitvytska S.S. Fundamentals of higher education pedagogy: methodical. textbook. Kyiv: Center for Educational Literature, 2003. 316 p.
3. Karamushka L.M. Psychology of educational management: textbook. textbook: Lybid, 2004. 424 p.

Abstract. The article highlights the factors influencing the nature of the professional activity of future social workers. It is determined that in the activities of students there is a process of transition to diversification, regionally-oriented options. It is emphasized that professional competence and acquired knowledge are a factor of innovative activity of the future specialist. Signs of success in the

professional activity of future social workers are identified.

Key words: *diversification, competence and acquired knowledge are a factor of innovative activity of the future specialist.future social workers.*